

YLÖJÄRVEN KAUPUNGIN VAPAA-AIKAPALVELUT

Toimintasuunnitelma 2023 Kirjastopalvelut

Kirjastopalveluiden toimintasuunnitelma 2023

Hyvinvointilautakunnan kokous

14.2.2023

Kaukoviisautta

Veikko Huovisen

Konsta Pylkkäseltä

Kaukoviisaus on sitä, että asiat harkitaan etukäteen ja kuvitellaan tapaus sikseenkin elävästi, että kun se kerran tapahtuu, on reitit selvät. Tätä lajia on harvalle suotu. Jolla sitä on, niin pitäkoot hyvänään!

Mutta tässä lajissa on kaksi pahaa vikaa; asia jää huvikseen tapahtumatta tai se sattuu eri tavalla. Joka arvaa ottaa nämäkin huomioon, sille on maailmanranta kevyt kiertää...

Toiminta 2022, poimintoja tilastoista

- Lainojen määrä lähes koronaa edeltäneellä tasolla
- Fyysisten käyntien määrä on vähentynyt
- Lasten ja nuorten kirja-aineiston lainaus on kasvanut, aikuisten hieman vähentynyt
 - Aikuiset käyttävät paljon e-kirjoja ja varsinkin e-äänikirjoja

Tavoitteita vuodelle 2023

Kirjaston yhteiset tavoitteet 2023

1. Monipuolistuva tapahtumayhteistyö erilaisten sidosryhmien kanssa

- Paikalliset yhdistykset, kaupungin muut toimijat, muut organisaatiot, tapahtumantuottajat
- Kirjasto osallistuu yhteisölliseen kaupunkitapahtumaan
- *Kaupungin strategian toteutumista tukeva toiminnallinen tavoite*

Kirjaston yhteiset tavoitteet 2023

2. Tehtävänkuvien uudelleen tarkastelu ja tarvittaessa muuttaminen

- Liittyy vuoden 2022 henkilöstömuutoksiin
- Pyritään ennakoimaan tulevia eläköitymisiä ja uusia osaamistarpeita
- Prosessi käynnistetty kehittämispäivässä 11/2022
- *Yksi työhyvinvointikyselyyn liittyvän kehittämissuunnitelman tavoitteista*

Kirjaston yhteiset tavoitteet 2023

3. Musiikkipalvelujen kehittäminen kaikissa kirjaston toimipisteissä

- Kokoelmakeskeisyydestä toimintaan ja tapahtumiin
- Markkinointi
- Yhteistyö sidosryhmien kanssa
- *Kirjaston henkilöstön määrittelemä vuositavoite*

Kirjasto osana hyvinvointityötä

- Vapaa-aikapalveluiden yhteinen näkemys hyvinvointityöstä
- Kulttuuria
- Liikuntaa: Lainattavia liikuntavälineitä
- Etäryhmätoimintaa
- Yhteisiä tapahtumia

Tapahtumia kaikenikäisille

- Yhteistyössä kulttuuripalveluiden kanssa kirjailijavierailuja sekä elämyksellisiä tapahtumia kaikenikäisille
- Lisäksi muita tapahtumia joko kirjasto yksin tai yhteistyössä muiden kanssa

Kirjastopalvelujen yhdenvertainen saavutettavuus

- Auto-osastosta Hakeutuvien kirjastopalvelujen kokonaisuudeksi
 - Yhteistyö yhteisötaitelijan kanssa
 - Etäryhmätoiminta
 - Kirjasto mukaan sinne missä tapahtuu
- Tapahtumien striimaaminen
 - Kirjastolla oma YouTube-kanava
- Etenkin nuorten tavoittaminen somessa

Hyvä lukutaito on tärkeä osa ihmisen menestystä ja hyvinvointia

Monipuolinen, uudistuva kokoelma on kaiken lähtökohta

Sen käyttöön innostamme monin tavoin

- Uusi lasten- ja nuortenkirjastonhoitaja aloitti 1.2.
- Yhteistyö Valon kirjaston kanssa nuorten lukutaidon vahvistamiseksi
- Varhaiskasvatusyhteistyö: Yhteistyösuunnitelma valmistui 2022
- Satutunnit, Saturavintola Sadun päivänä
- Kouluyhteistyö: kirjastonkäytön taitoja, kirjavinkkausta (myös etänä). Toimintamalleja kehitetään.
- Lukukoirat
- Lukupiirejä nuorille ja aikuisille
- Kirjailijavieraita

Hilla ja Typy: Vahvistamme lukutaitoa

Kirjasto mukana Harrastamisen Suomen mallissa

- Kirjastonhoitajamme Annikaideoi nuorten lukupiirin
- Käynnistyi 2022, osallistujia jatkuvasti kymmenkunta
- Vierailivat Tampereen Kirjafestareille joulukuussa
- Monipuolisesti lukemaan innostavaa
- Nuorten palaute: Kaikki on kivaa!

Jatketaan musiikkipalveluiden kehittämistä

- Yksi kirjaston yhteisistä tavoitteista 2023
- Ns. musastudio avataan pian
- Perinteinen Roots Winter – tapahtuma 7.3.
- Yhteistyötä paikallisten musiikkitoimijoiden kanssa
- Enemmän lainattavia soittimia kaikkiin kirjastoihin. Kysyntä on suurta!

Ns. Musastudio

- Hankinnat kaupungin kokeilurahalla 3000 e
- Mahdollisuus soittamiseen, tallentamiseen ja editointiin
- Kaikille avoin, maksuton
- Kehitetty yhteistyössä Vuorentaustan koulun, PMO:n ja Metson kanssa
- Nimikilpailu tulossa, samoin juttu Ylöjärvi-lehteen
- Sijaitsee Leijassa

Monilukutaitojen (digitaitojen) edistäminen on yksi kirjaston lakisääteisistä tehtävistä

- Nyt vapaaehtoisvoimin: Atk Seniorit Mukanetti ry
 - Digiopastusta senioreille (55+) vapaaehtoisten vertaistukena Leijassa ja Kurussa
- Oma DigiPassi
 - Henkilökunnan sisäistä koulutusta omin voimin
- Mediaohjaaja -> Digiohjaaja
 - Vakanssia ei saatu 2022 ja 2023 talousarvioissa. Taloussuunnitelmassa 2024.
 - Edistämään kaikenikäisten digi- ja mediataitoja yhteistyössä muiden toimijoiden, mm. digikoordinaattorin kanssa
 - mediakasvatus koulujen ja päiväkotien kanssa
 - erityisesti aikuisväestön tutustuttaminen uuteen teknologiaan (vr-lasit, koodaus, pelit) ja kriittiseen netinkäyttöön

Kotiseutu, ylöjärveläisyys

- Kirjastossa on laaja kotiseutukokoelma
- Nostamme jatkuvasti eri tavoin esille paikallisuutta, **kotiseudun merkitystä**
- Tapahtumia yhdessä paikallisten kanssa
- Musastudion perustamisessa yhteistyötä mm. Vuorentaustan koulun ja Pirkanmaan Musiikkiopiston kanssa
- Kirjasto kaupunkilaisten foorumina, tiloja kehitetään
- Ylöjärven ja Kurun Muisti

Demokratian ja aktiivisen kansalaisuuden edistäminen

- Kirjasto haluaa kehittyä kaupunkilaisten yhteisenä foorumina ja keskustelun edistäjänä
 - Kirjasto on kaupungin eniten käytetty julkinen palvelu – erinomainen foorumi siis!
 - Kirjojen julkistustilaisuuksia
 - Paikallisen kulttuurin tukeminen (esiintymistilaisuuksia ym.)
 - Kuinka kirjastoja voisi hyödyntää ennen vaaleja?
- *Tommi Kinnunen: Koko nykypäivän ajatus osallistumisesta ja lähidemokratiasta pohjaa siihen, että kansalainen ymmärtää lukemansa ja vastaa siihen kirjoittamalla tekstin.*

Kurun ja Viljakkalan kirjastot ovat monipalvelukeskuksia

- **Kirjastotyön lisäksi:**
- Harrastus- ja virkistystoimintaa aikuisille ja lapsille
- Yleisneuvontaa
- Kaupungin laskujen maksamista
- Yhteistyötä liikuntapalveluiden kanssa

Vapaaehtoistyö on arvokasta

- Mukanetin digiopastus senioreille
- Lukukoirat
- SPR:n vapaaehtoiset käyvät kirjastossa lukemassa näkövammaisia varten Ylöjärven Uutisia tallenteelle
- Ylöjärven Nuorisoseura
 - aktiivista lasten ja lapsille lukemisen edistämistä yhteistyössä kirjaston kanssa
 - eskarikassit
 - Lukemisen riemua –tapahtuma 2021 ja 2022

Vuoden lukuteko - palkinto

- Palkitaan kirjastossa lukemisen hyväksi vapaaehtoistyötä tehnyt taho – henkilö tai järjestö
- PIKI-kirjastoissa vuonna 2021 aloitettu, jatkuu 2023
- Vuonna 2022 palkinnon sai SPR: vapaaehtoiset käyvät kirjastossa lukemassa näkövammaisia varten Ylöjärven Uutisia tallenteelle

PIKI-kuulumisia

- Tampereen seudun kirjastoautot mukana Nysse-sovelluksessa 8.2. alkaen
 - Seudun kirjastoautojen pysäkit sekä kulku reiteillä
- Chat-palvelu jatkuu
 - Ylläpidetään muiden PIRKI-kuntien kanssa
 - Ylöjärvellä säännöllinen chat-vuoro

Työn muutokset ja ammatillinen osaaminen

- Rutiinitehtävistä kohti yksilöllistä palvelua
 - Etäryhmätoiminta
 - Erilaisten ryhmien / ryhmäkäyntien vetäminen
 - Sisältöjen avaaminen eri kanavilla
- Kirjastolla on laaja kattaus lakisääteisiä tehtäviä, mm. digitaitojen edistäminen ja aktiivisen kansalaisuuden tukeminen
 - Vaatii uudenlaista osaamista
- AkePiKen kehittämiskirjasto & AVIn koulutukset
 - Monipuolisia koulutuksia ja keskustelutilaisuuksia
 - Verkostoitumista

Miten kirjasto suunnittelee ja arvioi toimintaansa?

- Kirjaston oma ja PIKI-kirjastojen yhteinen **toimintasuunnitelma** vuosittain
- Avin vuotuiset valtakunnalliset **tilastot** vuodesta 1999
 - Kirjasto arvioi toimintaansa ja kehittämistarpeita tilastojen perusteella (tietojohdaminen). Johtamisen tukena myös muita tietoja.
- **Tiimien** toimintasuunnitelmat ja –kertomukset
 - Tiimi suunnittelee ja arvioi toimintaansa
 - Tiiminvetäjä esittelee henkilöstöpalaverissa
- Tarpeen mukaan **asiakkaiden kuulemista ja osallistamista** eri muodoissa
 - Tehty mm. kysely monikanavaisesti Leijan lasten ja nuorten osaston käyttäjille
 - Kesällä 2022 Kauppakeskus Elossa haastattelukysely kirjaston käytöstä ja tunnettuudesta

Kurkistus vuoteen 2024

Tulossa kansallinen e-
kirjasto eli yhden
luukun periaate:

- Kaikille Suomen yleisille kirjastoille sama e-kirja- ja e-äänikirjatarjonta

ONNEA! KIITOS,
JOKA KERTA
ASIOIDESSANI-
SAAN VEROPA-
LAUTUSTA!
OLETTE TARPEEL-
LINEN LAADUKKAAS-
TI PALVELEVA
YHTEISÖ" 😊

Kirjastotoimenjohtaja Liisa Nikkilä p. 050 390 4619
liisa.nikkila@ylojarvi.fi
www.ylojarvi.fi

